

Llengua Catalana Estàndard en els Mitjans de Comunicació

Codi: 103856

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Daniel Casals Martorell

Correu electrònic: Daniel.Casals@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Enric Serra Casals

David Paloma Sanllehí

Mar Massanell Messalles

Olívia Gassol Bellet

Ignasi de Loiola Badia Capdevila

Marta Juanhuix Piqueras

Francesc Josep Gómez Martín

Prerequisits

Per cursar aquesta assignatura cal tenir els coneixements de català que s'han d'haver assolit al final de l'educació secundària.

L'alumnat castellanoparlant i provinent de fora dels Països Catalans i, per tant, sense escolarització prèvia en llengua catalana, ha de seguir un pla de treball paral·lel per aprendre català. Aquesta dedicació paral·lela és necessària però no suficient per superar l'assignatura: l'alumnat d'aquest perfil serà avaluat amb els mateixos criteris que la resta, si bé es tindran en compte els esforços i els avenços demostrats.

Objectius

Els objectius formatius de l'assignatura són els següents:

- Conèixer les característiques i els condicionaments dels textos propis dels mitjans de comunicació.
- Analitzar l'estandardització de la llengua catalana oral en el procés de normalització i consolidació lingüístiques.
- Conèixer i dominar la pronunciació formal.

- Consolidar els coneixements i l'aplicació de la normativa catalana, per arribar a tenir un domini complet del sistema lingüístic.

Competències

- Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Expressar-se amb fluïdesa i eficàcia comunicativa en les dues llengües oficials oralment i per escrit.
- Gestionar el temps de manera adequada.
- Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
2. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
3. Construir textos en les dues llengües oficials que s'adeqüin a les estructures del llenguatge periodístic.
4. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
5. Demostrar que es té domini de les llengües oficials i dels seus recursos expressius per produir texts orals i escrits amb fluïdesa, eficàcia i precisió.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
8. Expressar-se oralment i per escrit amb correcció.
9. Gestionar el temps de manera adequada.
10. Trobar el que és substancial i rellevant en textos periodístics, en les dues llengües oficials, en qualsevol suport per detectar formes correctes d'expressió orals i escrites.
11. Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Continguts

1. Llengua catalana oral

1.1. Característiques de la llengua parlada

1.2. Criteris de pronunciació. L'aplicació de la *Proposta de l'IEC per a un estàndard oral* en els mitjans de comunicació

1.3. L'eficiència locutiva: Escriure per a l'oïda. Adequació als diferents registres orals

2. Llengua i variació funcional

2.1. La situació comunicativa

2.2. Els mitjans de comunicació com a reflex de la diversitat lingüística

2.3. Les variacions pel canal, pel tema, pel to i pel tenor

3. Norma i estàndard

3.1. El procés d'estandardització: composicionalitat i polimorfisme

3.2. Les eines de consulta per al professional

3.3. La normativa catalana i els llibres d'estil

4. Qüestions avançades de gramàtica i lèxic

4.1. Articles, quantitatius i possessius. Expressions temporals i pronoms

4.2. Preposicions. Canvi i caiguda de preposicions

4.3. Recursos fraseològics propis del periodisme, interferències i implantacions

5. Gramàtica textual

5.1. La llengua com a acte. Implícits i supòsits

5.2. Cohesió i coherència textual

5.3. Organització de les dades del text. Recursos discursius. Seqüències textuais

El llibre *La nova normativa de l'Institut d'Estudis Catalans* (URV, 2017), de Jordi Ginebra, és lectura obligatòria del curs.

El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Metodologia

La part presencial d'aquesta assignatura està estructurada en una hora de teoria i dues de seminari, setmanals. S'hi combinen les explicacions teòriques i la resolució d'exercicis, amb dos objectius principals: (a) consolidar els coneixements sobre la norma i l'ús de la llengua catalana i (b) promocionar la reflexió crítica.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exercicis escrits	18	0,72	4, 5, 6, 7, 9
Exercicis orals	17,5	0,7	3, 5, 6, 8
Exposició de temes	17	0,68	2, 4, 6, 7, 9
Tipus: Supervisades			
Feina tutoritzada	13	0,52	3, 5, 8
Resolució de dubtes	4,5	0,18	4
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	25	1	2, 8, 9, 11
Lectures seleccionades	14	0,56	3, 7, 8, 10
Preparació de textos	35	1,4	1, 2, 7, 9

Avaluació

L'esquema del model avaluatiu és el següent:

- a) La teoria és un 40% de la nota final. Es fan dos controls al llarg del curs i s'entrega, també, una ressenya i/o un comentari guiat.
- b) El seminari és un 60% de la nota final. Es fan dos controls al llarg del curs i es valoren diverses activitats, que s'especificaran amb prou antelació.
- c) NO es fa mitjana si la nota de teoria o de seminari és inferior a 3,5.
- d) Tenen dret a reavaluació els alumnes suspesos amb una nota igual o superior a 3,5.
- e) No es reavaluaran les activitats de pràctiques.

Teoria (40%) Seminari (60%)

control 1: 45% control 1: 40%

control 2: 45% control 2: 40%

seguiment: 10% activitats: 20%

L'assistència a classe és obligatòria, atès que es tracta d'una assignatura presencial. Si no s'arriba a un 80% d'assistència, la qualificació serà 'No Avaluable'.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats específiques	10%	2	0,08	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10
Controls	90%	4	0,16	1, 2, 4, 8, 9, 11

Bibliografia

Avui (1997). *Llibre d'estil*. Empúries. Barcelona.

Badia Margarit, Antoni Maria (1994). *Gramàtica de la llengua catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Badia, Jordi et al. (1997). *El llibre de la llengua catalana*. Barcelona: Castellnou.

Bassols, Margarida et al. (1997). *La llengua de TV3*. Barcelona: Empúries.

Bassols, Margarida; Segarra, Mila [ed.] (2009). *El col·loquial mediatitzat*. Vic: Eumo Editorial.

Bau, Montserrat; Pujol, Montserrat; Rius, Agnès (2007). *Curs de pronunciació: exercicis de correcció fonètica*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Bibiloni, Gabriel (1997). *Llengua estàndard i variació lingüística*. València: Edicions 3 i 4.

Bibiloni, Gabriel (2006). "L'ús de la llengua catalana a IB3 Televisió". A: <<http://bibiloni.cat/blog/?p=239>>

Bibiloni, Gabriel. *Guia de correcció fonètica*. A: <<http://bibiloni.cat/correcciofonetica/index.html>>

Bonet, Eulàlia et al. (1997). *Manual de transcripció fonètica*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

- Casals, Daniel; Faura, Neus (2010). *El català als mitjans de comunicació*. Barcelona: EdiUOC.
- Casals, Daniel; Torrent, Anna Maria; Bassols, Margarida (2017). *Allò que el corrector no s'endugué. La correcció postdigital*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB.
- Castellanos, Josep Anton (1997). *Quadern: normativa bàsica de la llengua catalana*. Bellaterra: Institut de Ciències de l'Educació, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Castellanos, Josep Anton (2004). *Manual de pronunciació*. Vic: Eumo.
- Company, Catalina; Puigròs, M. Antònia (2006). *Llibre d'estil d'IB3*. Palma: Consorci per al Foment de la Llengua Catalana i la Projecte Exterior de la Cultura de les Illes Balears.
- Consell de Mallorca; Universitat de les Illes Balears (2009). *Llibre d'estil per als mitjans de comunicació orals i escrits*. Palma: Consell de Mallorca, Universitat de les Illes Balears.
- Coromina, Eusebi (2008). *El 9 Nou, El 9 TV. Manual de redacció i estil*. Vic: Premsa d'Osona.
- Creus, Imma; Romero, Sílvia (1999). "Els mitjans de comunicació orals a Lleida". *Llengua i Ús*, núm. 14, p. 31-36.
- Creus, Imma, Julià, Joan i Romero, Sílvia (2000). *Llengua i ràdio*. Lleida: Pagès Editor.
- Cros, Anna; Segarra, Mila; Torrent, Anna Maria (eds.) (2000). *Llengua oral i llengua escrita a la televisió*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Cuenca, Maria Josep (1996). *Sintaxi fonamental*. Barcelona: Empúries.
- Dolç, Mavi, Teruel Planas, Elvira (1998). "Anatomia d'una notícia: aspectes lingüístics dels telenotícies". *Anàlisi*, núm. 22, p. 99-119.
- Enciclopèdia Catalana (1985). *Diccionari castellà-català*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Ginebra, Jordi (2017). *La nova normativa de l'Institut d'Estudis Catalans*. Tarragona: Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili.
- Institut d'Estudis Catalans (1990). *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana. I Fonètica*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- Institut d'Estudis Catalans (1990). "La llengua catalana en els mitjans de comunicació de massa i especialment en latelevisió". A: *Documents de la Secció Filològica I*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 137-140.
- Institut d'Estudis Catalans (1992). *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana. II. Morfologia*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- Institut d'Estudis Catalans (1993). "La llengua catalana i els mitjans de comunicació de massa". A: *Documents de la Secció Filològica II*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 31-36.
- Institut d'Estudis Catalans (2007). *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona, Palma de Mallorca, València: Edicions 62, Moll, 3 i 4.
- Institut d'Estudis Catalans (2016). *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- Institut d'Estudis Catalans (2017). *Ortografia Catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- Llibre d'estil. El Periódico de Catalunya* (2002). Barcelona: Ediciones Primera Plana.
- Lacreu, Josep (2008). *Manual d'ús de l'estàndard oral*. 8a edició corregida. València: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

Marí, Isidor (2007). "La consolidació d'un estàndard oral: límits i condicions". *Quaderns del CAC*, núm. 28, p. 31-37.

Mestres, Josep M. et al. (2007). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. 3a edició, actualitzada i ampliada. Barcelona: Eumo Editorial.

Mollà, Toni (2007). "El model lingüístic oral: el cas de Canal 9 o el nivell (lingüístic) desnivellat". *Quaderns del CAC*, núm. 28, p. 13-19.

Paloma, David (2010). *50 obres de llengua del segle xxi. Ressenyes i propostes de recerca*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Paloma, David; Rico, Albert (2000). *Diccionari de pronunciació en català*. Barcelona: Edicions 62.

Paloma, David; Rico, Albert (2005). *No et confonguis! Diccionari de mots que es confonen*. Barcelona: Empúries.

Paloma, David; Rico, Albert (2008). *Diccionari de dubtes i barbarismes*. Barcelona: Edicions 62.

Pons, Agustí (2010). *Cartes a Clara: una periodista del segle xxi*. Barcelona: Meteora.

Pujol, Josep M.; Solà, Joan (1995). *Ortotipografia*. Barcelona: Columna.

Saborit, Josep (2009). *Millorem la pronúncia*. València: Acadèmia Valenciana de la Llengua.

Solà, Joan (1994). *Sintaxi normativa*. Barcelona: Empúries.

Solà, Joan et al. [dir.] (2002). *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries.

Termcat (1997). *Diccionari de neologismes*. Barcelona: Edicions 62.

Teruel, Maria Elvira (1997). *Retòrica, informació i metàfora*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Teruel, Elvira (ed.) (1998). *Assaig de reflexió a l'entorn del discurs dels mitjans*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Vallverdú, Francesc (2000). *El català estàndard i els mitjans audiovisuals*. Barcelona: Edicions 62 - Televisió de Catalunya. Pràctiques Lingüístiques, 3.

Webgrafia

Centre de Terminologia Termcat: *Cercaterm*. [<http://www.termcat.cat/es/Cercaterm/>]

Centre de Terminologia Termcat: *Neoloteca*. [<http://www.termcat.cat/es/Neoloteca/>]

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals: *Portal lingüístic*. [[http:// esadir.cat](http://esadir.cat)]

Enciclopèdia Catalana: *Gran enciclopèdia catalana*. [<http://www. enciclopedia.cat>]

Enciclopèdia Catalana: *Diccionari de la llengua catalana*. [<http://www. enciclopedia.cat>]

Institut d'Estudis Catalans: *Diccionari de la llengua catalana*. [<http://pdl.iec.cat>]

Institut d'Estudis Catalans: *Gramàtica de la llengua catalana*. [<http://www.iecat.net/Institucio/seccions/Filologica/gramatica/default.asp>]

Paloma, David; Mas, Josep Àngel; Montserrat, Mònica (2011). *Diccionari de dubtes del català oral*. [<http://www.llengua.info/ddcor/>].

Puigdomènech, Laura; Solís, Marina (2005). *Proposta de llibre d'estil per a Andorra Televisió*. [http://www4.uji.es/~al058181/Llibre_estil_Andorra.pdf]

Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis Catalans, Centre de Terminologia Termcat. *Optimot*. [<http://optimot.gencat.cat>]

Universitat de Barcelona: Els sons del català. [<http://www.ub.edu/sonscatala/ca/presentacio>]

Vilaweb: Llibre d'estil [<http://www.uic.es/sites/default/files/uic/lilibreestil-vilaweb1.pdf>]